

Office365 เครื่องมือแห่งการเรียนรู้สำหรับอาชีวะวิถีใหม่

OFFICE365 THE NEW NORMAL VOCATIONAL EDUCATION LEARNING TOOL

ภูมิพัฒน์ วนพิพัฒน์พงศ์1 , พิชญาภายวงสร้อย2
PHUMIPHAT WANAPHIPHATPHONG1 PICHAYAPHA YUANGSOI2

บทความวิชาการ

วันที่รับบทความ 30 มิถุนายน 2564
วันที่แก้ไขบทความ 19 กันยายน 2564
วันที่ตอบรับบทความ 30 ธันวาคม 2564

บทคัดย่อ

ในสถานการณ์การระบาดของไวรัส Covid-19 การเปิดภาคการศึกษาใหม่ สิ่งที่ครูจะต้องเผชิญจากผู้เรียนและผู้ปกครองก็คือ ความกังวลในการจัดการเรียนรู้ที่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นอันดับหนึ่งคือไวรัส Covid-19 ซึ่งได้เข้ามาเปลี่ยนวิถีชีวิตแบบเดิมของสังคมจากหน้ามือเป็นหลังมือการสอนออนไลน์จึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่สถานศึกษาและครูจะต้องเตรียมตัวรับมือให้พร้อม โดยเฉพาะเครื่องมือที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์นี้และ Office365เครื่องมือแห่งการเรียนรู้ซึ่งเป็นอีกหนึ่งทางเลือกให้เราก้าวผ่านสถานการณ์นี้ไปได้

คำสำคัญ: Office365 การเรียนรู้ อาชีวะวิถีใหม่

[1] สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

[2]Educational Technology and Communications Naresuan University

E-mail: tom-124@hotmail.com, khunnueng09@gmail.com

Abstract

In the situation of the Covid-1 9 virus outbreak, a new semester is opened. Something that teachers are faced by learners and parents is learning management concerns that safety is the priority from Covid-1 9 virus. Which has changed the traditional way of life of society from front to back, so online teaching is important at school and teachers must prepare themselves, this tool will be used in the management of online teaching and learning. The office3 6 5 learning tools, this is another option for us to get through this situation.

Keywords: Office365 Learning New Normal Vocational Education

บทนำ

ปัจจุบันการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ได้เข้ามาเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตในหลากหลายมิติของคนทั่วโลก ตั้งแต่การทำงาน การรักษาสุขภาพ แม้แต่การศึกษาเองก็จะต้องเผชิญกับภาวะของการปรับตัวครั้งใหญ่เช่นเดียวกัน และการเรียนรู้แบบออนไลน์กำลังจะกลายเป็นความปกติใหม่ของสังคมไทยมากขึ้น และการเรียนรู้แบบออนไลน์ก็ไม่ใช่แค่การสอนผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มเท่านั้น แต่การเรียนรู้วิถีใหม่นี้ยังมีอีกหลายมิติให้เราต้องทำความเข้าใจ การเรียนรู้ใหม่ ในวิถี New Normal คำว่า New Normal หรือความปกติใหม่ กำลังเป็นคำพาดหัวยอดนิยมบนโลกออนไลน์นั้น การจัดการเรียนการสอนแบบยึดตารางเรียนตามห้องเรียนก็อาจจะต้องปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ตามวิถีใหม่ การเปลี่ยนแปลงพื้นที่การเรียนรู้เป็นเรื่องที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด ด้วยเทคโนโลยีในปัจจุบันและนวัตกรรมที่สร้างสรรค์คอนเทนต์อำนวยความสะดวกการสอนได้แค่ปลายนิ้ว ทำให้เราสามารถเรียนรู้ทุกเนื้อหาได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าการปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนจะลดน้อยลง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ยังมีอยู่ แต่เปลี่ยนพื้นที่จากโรงเรียนสู่โทรศัพท์มือถือหรือเครื่องคอมพิวเตอร์เท่านั้น วิธีการสอนที่ออกแบบให้ตรงตามจริตการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน เราอาจคุ้นชินกับภาพห้องเรียนที่มีผู้เรียนจำนวนมากรวมตัวกันใช้หนังสือเหมือนกัน สื่อประกอบการสอนเหมือนกัน และมีวิธีการประเมินผลเหมือนกัน เพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ในการเรียนรู้วิถีใหม่นั้น เป้าหมายของการศึกษาอาจยังคงเดิม แต่ผู้เรียนสามารถใช้วิธีที่แตกต่างในการไปให้ถึงจุดหมายได้ เด็กบางคนอาจเรียนรู้ได้เร็วกว่าหากได้ดูภาพหรือคลิปวิดีโอ แต่เด็กบางคนอาจชอบการฟังคุณครูบรรยาย เพราะรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละคนไม่เหมือนกัน บทบาทที่เปลี่ยนไปของการประเมินผล การให้เกรดบนสมุดพก และการประเมินผลจากการสอบ เพราะฉะนั้นครูก็

ต้องเตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้ความเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับเด็ก ๆ และควรนำเทคโนโลยีการจัดการเรียนการสอนออนไลน์มาใช้เป็นตัวช่วยในการบริหารจัดการชั้นเรียนและการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป [5]

การศึกษายุคใหม่ การสอนออนไลน์ในภาวะหลัง Covid-19 [6]

เมื่อสถานการณ์ Lockdown และนโยบายการกักตัวเริ่มคลี่คลายลง ก็ถึงคิวของการเปิดภาคการศึกษาใหม่ สิ่งที่คุณครูต้องเผชิญจากผู้เรียนและผู้ปกครองก็คือ ความกังวลในการจัดการเรียนรู้ที่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นอันดับหนึ่ง เพราะไวรัส Covid-19 ได้เข้ามาเปลี่ยนวิถีชีวิตแบบเดิมของสังคมจากหน้ามือเป็นหลังมือการสอนออนไลน์จะไม่ใช่เพียงส่วนหนึ่งของการศึกษา แต่จะถูกยกระดับขึ้นมาเป็นแพลตฟอร์มที่มีผลกระทบสำคัญของการเรียนรู้ที่คุณครู ผู้เรียน และผู้ปกครองจะต้องปรับตัวไปพร้อม ๆ กัน การบันทึกวิดีโอ เรียนผ่านเว็บไซต์ eBook Classroom ห้องเรียนออนไลน์ หรือการสอนแบบ Live เพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากที่บ้าน จะเป็นอีกหนึ่งทางออกสำคัญของสถานการณ์ อย่างไรก็ตามสิ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ การสอนออนไลน์มีจุดอ่อนสำคัญหลายประการที่ทุกหน่วยงานมีส่วนเกี่ยวข้องในการพิจารณาโดยเฉพาะเรื่องของแพลตฟอร์มที่จะต้องมีการออกแบบให้ครูสามารถติดตามกิจกรรมของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ และมีฟีเจอร์ที่ให้โอกาสผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับคุณครูได้มากที่สุด ความสำคัญอันดับต่อมาคือเรื่องความปลอดภัยของการอัปโหลดข้อมูลส่วนตัวบนโลกออนไลน์ ต้องไม่ถูกเปิดเผยออกสู่สาธารณะ แพลตฟอร์มการเรียนรู้จะต้องมีระบบบริหารจัดการที่หลากหลายในตัวเอง (Multi-functional learning management system) เพื่อรองรับการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น เหมาะสมกับสไตล์การสอนและการเรียนของผู้ใช้ ทั้งการจดบันทึก การมอบหมายงาน การบ้าน โครงงานหลากหลายรูปแบบหรือแม้กระทั่ง สื่อประกอบการสอนในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากการรองรับระบบการสอนและการเรียนที่ยืดหยุ่นแล้ว สิ่งที่ขาดไม่ได้คือระบบวิเคราะห์ประเมินผล ที่เป็นตัวช่วยให้คุณครูรู้ว่ามีผู้เรียนคนไหนเข้าร่วมชั้นเรียนออนไลน์ และผู้เรียนคนไหนได้เข้าสู่ระบบเพื่อมาทบทวนความเข้าใจในบทเรียนทั้งหมดนี้คือการศึกษาที่ถูกพูดถึงเป็นอย่างมาก และกำลังจะกลายเป็นวิถี New Normal ไปทั่วโลก

อาชีววิถีใหม่ ยุคดิจิทัล

การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ซึ่งนำโดยนายณรงค์ แผ้วพลสง เลขาธิการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้มีการเตรียมความพร้อมการจัดการเรียนของสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ในปีการศึกษา 2563 ซึ่งเปิดภาคเรียนในวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 ว่าขณะนี้ได้เตรียมการไว้สำหรับผู้เรียนทุกระดับ ทั้งระดับ ปวช. ปวส. และ ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ โดยกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถ

ดำเนินการได้ 5 รูปแบบ การเตรียมการเบื้องต้น โรงเรียนควรสำรวจความพร้อมด้านทรัพยากรของผู้เรียนและผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนทางไกลฯ รูปแบบ On Air On Demand และ Online ไว้ก่อนเพื่อสะดวกในการบริหารจัดการในกรณีมีเหตุพิเศษ พร้อมทั้งจัดกลุ่มนักเรียนตามความพร้อมของทรัพยากร และกำหนดช่องทางสื่อสารที่ 2 เพื่อติดต่อผู้เรียนในระดับกลุ่ม และรายบุคคล

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนสามารถดำเนินการได้ 5 รูปแบบ

1. แบบ ON-SITE คือ การสอนในห้องเรียนที่โรงเรียน สามารถดำเนินการได้ในกรณีที่โรงเรียนอยู่ในพื้นที่ปลอดภัย โดยมีมาตรการรองรับเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) และได้รับการอนุมัติจาก สบค.จังหวัด

2. แบบ ON-AIR คือ เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบทางเดียว ผ่านระบบสื่อสารช่องทางหลักโดยส่งสัญญาณครูผู้สอนต้นทาง ช่องทางสื่อสารหลักมีดังนี้ ส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม (DLTV) มี 2 แบบ ออกอากาศส่งสัญญาณผ่านดาวเทียมไทยคม 1. แบบ KU-BAND 2. แบบ C-BAND HD

3. แบบ On Demand คือ การส่งสัญญาณ DLTV ผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบทางเดียวมีครูสอนจากต้นทาง สามารถเชื่อมต่อเครือข่ายอินเตอร์เน็ตได้ทั้งอินเตอร์เน็ตบ้านและมือถือ ผ่าน App DLTV ผ่านเว็บไซต์ DLTV.ac.th ,Youtube ผู้เรียนสามารถรับชมซ้ำและย้อนหลังได้

4 แบบ ON-LINE คือ การใช้ช่องทางการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต ผ่านระบบ Web Conference เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบสองทาง ที่นิยมใช้กันในปัจจุบันในระดับชั้นมัธยม และอุดมศึกษา โดยใช้ Google App For Education , Microsoft Office 365 For Education , DEEP, Zoom , Webex ,MS TEAM ,Class Room และโปรแกรมประยุกต์อื่นๆ ตามความเหมาะสม

5. แบบ On-hand คือ การให้แบบฝึกหัด ให้การบ้านไปทำที่บ้าน อาจใช้ร่วมกับรูปแบบอื่นๆ ตามบริบทของท้องถิ่น ในกรณีที่นักเรียนมีทรัพยากรไม่พร้อมในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบแรกๆ เป็นต้น นอกจากนี้ การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ยังมีความแตกต่างไปจากการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ มีภาคปฏิบัติ หรือฝึกประสบการณ์ หากในช่วงเวลาเปิดเรียนแล้ว ภาคทฤษฎียังไม่สามารถเปิดทำการสอนตามปกติได้ ในส่วนของภาคปฏิบัติยังคงสามารถจัดระเบียบการเข้าใช้ได้ตามปกติ โดยอาจจะแบ่งให้กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนน้อยลง และเข้าเรียนตามรอบเวลา ให้ สอดคล้องกับจำนวนผู้เรียนและความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา หรืออาจจะเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่หรือหลักสูตร เข้ามามีช่วยในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ เพื่อฝึกและสร้างทักษะผู้เรียนให้เสมือนการลงมือปฏิบัติจริง เช่น เทคโนโลยีโลกเสมือนจริง (Virtual Reality) เทคโนโลยีโลกเสมือนผสานโลกแห่งความจริง (Augmented Reality) และ เทคโนโลยี Mixed Reality เป็นต้น ในด้านการเตรียมความพร้อม

สถานศึกษาควรเตรียมความพร้อมรองรับความ เปลี่ยนแปลงด้วย การพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตรบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียน การเตรียมครุภัณฑ์และ อุปกรณ์สำหรับการศึกษาวิชาชีพทางไกล การจัดตั้งศูนย์ผลิตสื่อการสอน เตรียมระบบ เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต และจัดแหล่งวิทยากรอื่น ๆ ที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ทั้งนี้ในเรื่องการเตรียมความพร้อมของครูผู้สอน ซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้เตรียมความพร้อมครูให้พร้อมสอนออนไลน์ ช่วงระหว่างก่อนเปิดภาคเรียนวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 นี้โดยได้จัดฝึกอบรมพัฒนาครูอาชีวศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนใน 2 เรื่อง คือ การพัฒนาครูให้คุ้นเคยกับเครื่องมือและเทคโนโลยีการสอนออนไลน์ และ การพัฒนาให้ครูใช้วิธีสอนผ่านเครื่องมือและเทคโนลีอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเบื้องต้นกำหนดการพัฒนาครูของภาครัฐ จำนวน 30,000 คน และภาคเอกชน จำนวน 10,000 คน เพื่อให้ครูกลุ่มนี้เป็นครูพี่เลี้ยงแล้วถ่ายทอดความรู้ไปยังครูเครือข่ายอาชีวศึกษาทุกคน [1]

ปรับสถานศึกษา เปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้

เมื่อโลกกำลังหมุนช้าลงด้วยวิกฤตจากโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สำหรับด้านการศึกษา ซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงจากแรงกดดันและการกระตุ้นจากโรคระบาด ที่ทำให้ต้อง Social distancing หรือการเพิ่มระยะห่างระหว่างกันในสังคม ในวงการการศึกษา ทั้งในไทยและต่างประเทศ มีการนำระบบการเรียนการสอนออนไลน์เข้ามาปรับใช้ [3] ผ่านทางออนไลน์ด้วยเครื่องมือทันสมัยต่าง ๆ เช่น 1. ผู้สอนสามารถบันทึกวิดีโอการสอนของตนแล้วแจกจ่ายให้ผู้เรียนผ่านระบบจัดเก็บข้อมูลแบบคลาวด์ (Cloud storage) ด้วย Google Drive หรือ Microsoft OneDrive หรือ Microsoft Stream แล้วจำกัดสิทธิการเข้าถึง 2. ผู้สอนสามารถถ่ายทอดสดการสอนผ่านระบบวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ (Video Conference) ด้วย Microsoft Teams หรือ Google Meet 3. ผู้สอนสามารถสร้างและใช้งานห้องเรียนออนไลน์ (E-classroom) ด้วย Microsoft Teams หรือ Google Classroom ซึ่งเครื่องมือทั้งคู่มีคุณลักษณะที่มีประโยชน์ต่อ การเรียนการสอน เช่น การแจกจ่ายเอกสารประกอบการสอน การสนทนา การสร้างกระดาน ถามตอบ การมอบหมายงานหรือสั่งการบ้าน การตรวจงาน การสร้างแบบทดสอบ และการให้คะแนน เป็นต้น 4. ผู้สอนสามารถสร้างและทำเอกสารการสอน เอกสารต่าง ๆ รวมไปถึงการจัดเก็บข้อมูลและแลกเปลี่ยนไฟล์ข้อมูลกันด้วย Microsoft Office 365 หรือ OneDrive 5. ผู้สอนสามารถใช้ Microsoft Teams ซึ่งเครื่องมือที่มีคุณลักษณะสำหรับสื่อสารระดับองค์กร เช่น การสร้างกลุ่มงาน การสนทนากลุ่ม วางแผนงาน ติดตามความคืบหน้า และการนัดหมาย เป็นต้น 6. ผู้สอนสามารถสอนสดออนไลน์ผ่านระบบวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ (Video Conference) ด้วย Microsoft Teams หรือ Google Meet เป็นต้น [4] ทั้งนี้ยังมีเครื่องมือและโปรแกรมต่าง ๆ อีกมากมายที่ถูกพัฒนาขึ้นและได้รับ ความนิยม

ในการใช้งานสำหรับการเรียนการสอน การประชุมต่าง อาทิเช่น 1) โปรแกรม Microsoft Teams 2) โปรแกรม Google Hangout 3) Facebook Live 4) โปรแกรม Zoom เป็นต้น โปรแกรมเหล่านี้ถูกออกแบบมาเพื่อรองรับการสอนออนไลน์ การทำงานจากที่บ้าน รวมทั้งการสร้างห้องเรียนเสมือนจริงขึ้นมาซึ่งคาดว่าจะได้รับความนิยมทุกโปรแกรม โดยผู้สอน สามารถต้องเลือกใช้งานตามความถนัดและตามความเหมาะสมของการเรียนการสอน

สร้างรูปแบบการเรียนรู้บนความท้าทาย

วิกฤตดังกล่าวนี้จะนำความเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญสู่วงการการศึกษาทั้งในไทย และต่างประเทศอย่างแน่นอน เช่นเดียวกันกับอีกหลายภาคส่วนที่จะต้อง เร่งปรับตัว ให้รับมือกับเหตุการณ์แบบนี้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอีก สำหรับวงการการศึกษาของอาชีวศึกษา วิกฤต ครั้งนี้จึงเป็นโอกาสที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบการศึกษาบนความท้าทายที่จะต้องผลิตบุคลากรให้ได้ตามคุณภาพมาตรฐานต่าง ๆ การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในช่วงเวลาดังกล่าวนี้จึงควรยึดหลักการและปรับตัว ปรับวิกฤตให้เป็นโอกาสนี้ดังต่อไปนี้

1. การสอนที่จะมีทั้งวิชาการ วิชาชีพ และ วิชาชีวิต ในยุคโควิด-19

จากจุดเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาที่เน้นทั้งวิชาการ วิชาชีพ ในลักษณะนักเรียนมี ส่วนร่วม (Active Learning) ในวิกฤตครั้งนี้เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีให้เกิดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นของ โครงสร้างเวลาเรียนและความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้และการเลือกรูปแบบการเรียนจะทำให้ครูสามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล (Personalized Learning) ที่สำคัญครูสามารถสอดแทรกวิชาชีวิตที่สำคัญ ปลูกฝังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภายใต้ความไม่แน่นอนของสถานการณ์การระบาดของไวรัสนั้น การใช้สถาณการณ์ ดังกล่าวมาบูรณาการปรับวิธีการเรียนการสอน การเรียนรู้ด้วยแบบผสมผสาน (Blended Learning) ในเรื่อง การมีสติ ความอดทน การพึ่งพาตนเอง ความพยายามเข้าใจกันและกัน และน้ำใจความเมตตาต่อกันและกัน เข้าใจโลกได้หลากหลายมิติ คือหลักธรรมที่ควรนำมาปฏิบัติเพื่อให้ก้าวข้ามวิกฤต และเป็นทักษะติดตัวให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาเวลาเจอสถาณการณ์ไม่คาดฝันได้ (Resilient) ในอนาคตของโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เต็มไปด้วยปัญหา และภัยคุกคามใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้น อย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ปัญหาฝุ่น มลพิษ โรคระบาด เป็นต้น

2. การเรียนรู้ฐานชุมชนและครอบครัว

วิกฤตครั้งนี้คือโอกาสในการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฐานชุมชนและครอบครัว (Community and Home Base) ซึ่งประกอบด้วยครูผู้สอนจากโรงเรียน พ่อแม่ หรือชุมชน ภาคประชาสังคม ร่วมมือร่วมใจกันในการพัฒนาการเรียนรู้ และทุกคนทำหน้าที่ครูให้กับบุตร หลาน ผู้เรียนได้ในทุกที่

ทุกเวลา Any Time Any Where เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง หรือความสัมพันธ์ของวิธีการเรียนการสอน สามารถให้เด็กมีการเรียนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานใช้เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของชุมชมมาเป็นโจทย์ปัญหาการเรียนรู้ หรือ การจัดทำโครงงาน และ ใช้ครัวเรือนหรือปลูกฝังให้พ่อแม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้สมรรถนะต่างๆ ในการเรียนรู้ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสื่อสารกับพ่อแม่ให้ทราบถึงบทบาทที่จะเปลี่ยนไป

3. ออกแบบการเรียนรู้ แบบ New Normal

ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ผู้สอนจะต้องเตรียมความพร้อมก่อนการสอนแบบ New Normal วิธีการหนึ่งคือ การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะหลังการระบาดของโรคโควิด-19 สิ้นสุดลง ทั้งนี้ควรเริ่มต้นโดยการจัดกลุ่มตัวชี้วัดให้เป็นหน่วยการเรียนรู้ซึ่งจะทำให้แผนการเรียนรู้มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ เกิดการเชื่อมโยงได้ตลอดภาคการศึกษารวมทั้งการใช้สื่อต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้ทั้งแบบทางเดียวและสองทาง กล่าวคือ การบรรยายสดออนไลน์ การเปิดสื่อวีดีโอ หรือ คลิปต่างๆ เป็นการสื่อสารทางเดียว จึงไม่ควรให้น้ำหนักหรือใช้เวลาในส่วนนี้มากนัก ควรจะปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ เช่น การใช้เกมออนไลน์ กิจกรรมเวิร์คชอปออนไลน์ หรือการทัศนศึกษา ค้นหาความรู้ผ่านเครื่องมือต่างๆ ในรูปแบบออนไลน์ เพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นทักษะจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในอนาคต

4. ยกระดับการประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment)

เมื่อผู้เรียนไปโรงเรียนตามปกติไม่ได้ ครูกับผู้เรียนก็จะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันลดลง ทำให้ครูไม่สามารถติดตามพัฒนาการของผู้เรียนได้เต็มที่ อาจทำให้ไม่สามารถรู้ปัญหาของนักเรียนได้ทันเวลา โดยเฉพาะความรู้ด้านภาษาและการคำนวณ ซึ่งอาจจะส่งผลเสียต่อการเรียนรู้ระยะยาว การประเมินเพื่อพัฒนาจึงไม่สามารถลดหรือละทิ้งไปได้ทั้งการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) ของเด็ก เพื่อให้ครูทราบถึงกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยจะสามารถให้ Feedback กับผู้เรียนและปรับแผนการเรียนรู้ได้ตรงตามสถานการณ์และการประเมินซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้(Assessment as Learning) ของผู้เรียน โดยครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนย้อนคิดถึงกระบวนการเรียนของตนเอง กระบวนการนี้จะทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ และเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น รวมถึงเมื่อผู้เรียนเข้าใจตนเองก็จะเป็นโอกาสที่ จะวางแผนการเรียนรู้ของตนเองร่วมกับผู้ปกครองและครูได้ [3]

Office 365 คือ โปรแกรม Microsoft Office ที่สามารถเชื่อมต่อกับระบบ cloud ได้ โดยเปลี่ยนรูปแบบการใช้งานโปรแกรมจากบน PC ไปใช้งานออนไลน์บน Cloud และยังมีบริการออนไลน์อื่นๆให้ใช้งานได้อีกเช่น Exchange SharePoint Skype for Business และ Yammer ซึ่งจะทำให้การทำงานในองค์กรง่าย และสะดวกมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังทำงานที่ไหนก็ได้ เพราะไฟล์เอกสารถูกเก็บออนไลน์

บน Cloud จะดึงมาใช้เมื่อไหร่ก็ได้เป็นการ Backup เอกสารไปในตัว หากเครื่องเสียหาย แต่เอกสารไม่หาย สะดวกสบายในการแชร์ข้อมูลร่วมกับสมาชิกภายในทีม ไม่ว่าจะเป็นแชร์ไฟล์เอกสาร ตารางนัดหมายการประชุมต่างๆ การเรียนการสอนออนไลน์ ประชุมออนไลน์ จัดการสอนออนไลน์ และเก็บไฟล์งานส่งอีเมล ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในองค์กร เพราะชำระเฉพาะส่วนของ User ที่ใช้งานจริงเท่านั้น หรือถ้าหน่วยงานทางการศึกษาก็สามารถผูกโดเมนของสถานศึกษาสามารถใช้ในการศึกษาได้ฟรีอีกด้วย อีกทั้งระบบจะมีเครื่องมือล่าสุดไว้ใช้งานเสมอ เพราะระบบจะดำเนินการอัพเกรดให้โดยอัตโนมัติ(ฟรี) เมื่อคุณเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต โปรแกรมสำหรับการศึกษาที่มาพร้อมกับ Office 365 มีดังนี้ Outlook – Email, Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint, Team, OneNote, Calendar, OneDrive, Flow, Sway,Yammer เป็นต้นสามารถใช้ผ่าน Browsers หรือ App พร้อมทั้งแก้ไขงานบนเอกสารเดียวกันแบบเรียลไทม์ กับครูบุคลากรทางการศึกษา นักเรียนกลุ่มเพื่อนอื่นๆที่ได้รับสิทธิ์ได้ Online Conferences Skype Skype for Business ไม่จำกัดจำนวนครั้ง Microsoft Team การประชุมออนไลน์ผ่านเว็บแชท รวมถึงแอปการสร้างห้องเรียนออนไลน์สอนออนไลน์ มอบหมายงานส่งงานผ่าน Microsoft Team ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พื้นที่เก็บข้อมูลส่วนตัวแบบออนไลน์บน Cloud ขนาด 1 TB/user ให้ครูบุคลากรทางการศึกษา นักเรียนนักศึกษาเชื่อมต่อกับไฟล์ที่สำคัญได้ทุกที่บนอุปกรณ์ทุกเครื่องรวมถึงสะดวกต่อการแชร์เอกสารทั้งในและนอกองค์กร Social Network (Yammer) เครือข่ายสังคมออนไลน์ภายในองค์กร สะดวกต่อการแชร์ข้อมูลข่าวสารกับทุกคนในองค์กรได้ในแบบเรียลไทม์ อีกทั้งยังมี Email 50 GB/user บริการอีเมล์สำหรับครูบุคลากรทางการศึกษานักเรียนนักศึกษา บนพื้นที่ 50 GB/user รวมถึงการแชร์ตารางนัดหมายและปฏิทินร่วมกันกับองค์กร [7]

Office365 เครื่องมือแห่งการเรียนรู้สำหรับอาชีวะวิถีใหม่

เครื่องมือเพื่อการศึกษาใน office365 มีมากมายขอยกตัวอย่างดังนี้ [8]

1. MicrosoftWord คือ โปรแกรมประมวลผลคำที่ออกแบบมาเพื่อช่วยให้คุณสร้างเอกสารที่มีคุณภาพระดับมืออาชีพ 2.MicrosoftExcel คือ โปรแกรมทางด้านตารางคำนวณ การวิเคราะห์ การออกรายงานในรูปแบบตารางและกราฟ 3.MicrosoftPowerPoint คือ โปรแกรมสร้างงานนำเสนอข้อมูล (Presentation) 4.MicrosoftTeam คือ เครื่องมือที่ถูกออกแบบมาเพื่อเป็น สื่อกลางในการทำงานในด้านต่างๆ เช่น ห้องเรียนออนไลน์ การติดต่อสื่อสาร การนัดหมาย การประชุม การประกาศและติดตามข่าวสาร การติดตามงานหรือโครงการต่างๆ เป็นต้น 5.OneNote คือ สมุดบันทึกดิจิทัลที่ให้คุณจดบันทึกและเก็บข้อมูลไว้ในที่เดียว 6.Calendar คือบริการปฏิทินแบบออนไลน์ซึ่งทำให้คุณสามารถเก็บข้อมูลเหตุการณ์ต่างๆ รวมไว้ในที่เดียวกันได้ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างกำหนดการนัดหมาย 7.OneDrive คือ พื้นที่เก็บข้อมูลส่วนตัวออนไลน์ เพื่อบันทึกเอกสาร รูปถ่าย และไฟล์อื่นๆ ในระบบคลาวด์ แชร์กับเพื่อน และ

รวมไปถึงการทำงานร่วมกันบนคลาวด์ 8.Sway คือ เครื่องมือสร้างเว็บเพื่อการเรียนรู้Portfolio แฟ้มสะสมงานออนไลน์ 9.Skype มีหน้าที่ ใช้ติดต่อสื่อสารกันระหว่างผ่านอินเทอร์เน็ตด้วยข้อความ พร้อมเสียง และภาพจากกล้อง Webcam โดยจะเป็นการสื่อสารกันแบบ Real Time ลักษณะจะคล้ายกับการวีดีโอคลอ 10.MicrosoftForm คือ เครื่องมือสร้างแบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบสอบถาม การลงทะเบียน และอื่นๆ ได้ง่าย11.Stream คือ เป็นบริการวิดีโอที่มีความปลอดภัยเพื่อให้คุณสามารถจัดการบุคคลที่ดูเนื้อหาวิดีโอของคุณและกำหนดวิธีที่จะแชร์ภายในองค์กรของคุณได้อย่างแพร่หลายเป็นต้น เครื่องมือที่กล่าวมาข้างต้นนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานร่วมกันในห้องเรียนออนไลน์ โดย MicrosoftTeam ได้อย่างลงตัวเลยทีเดียว

Microsoft Team Classroom ห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ออนไลน์ Teams จะช่วยให้ครูจัดการลำดับงานประจำวันได้ง่ายขึ้น ครูจะสามารถสร้างชั้นเรียนพร้อมบัญชีรายชื่อนักเรียนในห้องจากระบบสารสนเทศของโรงเรียนโดยอัตโนมัติได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ แชร์ไฟล์และสื่อการสอน ทำการประกาศ แบ่งนักเรียนในห้องเป็นกลุ่มโครงการและติดตามความคืบหน้า สร้าง แจกจ่าย และให้คะแนนแบบทดสอบ สร้างการเรียนรู้ที่ปรับเปลี่ยนในแบบของตัวเองด้วยสมุดบันทึกสำหรับชั้นเรียนของ OneNote และแจกจ่าย รวบรวม และให้คะแนนงานที่มอบหมาย เนื่องจาก Teams เป็นศูนย์กลางทางดิจิทัล นักเรียนจึงสามารถทำงานร่วมกันได้ทุกที่ทุกเวลา บนทุกอุปกรณ์ ครูสามารถเชื่อมต่อกับเพื่อนครูและดำเนินการพัฒนาตนเองในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และฝ่ายบริหารจัดการของโรงเรียนสามารถสื่อสารและทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทั้งหมดได้ ครูและนักเรียนสามารถทำงานร่วมกันได้ในสมุดบันทึกสำหรับชั้นเรียนของ OneNote ที่อยู่ในTeams Teams สามารถทำงานร่วมกับโปรแกรมทางการศึกษากับค่ายอื่นๆได้มากมายเช่น busuu, Canvas, Flipgrid และ Kahoot จากใน Teams โดยตรง ครูสามารถช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ภาษาด้วย busuu quizbo เข้าถึงข้อมูลและเครื่องมือทั้งหมดได้ใน Canvas เพิ่มการสนทนาแบบวิดีโอด้วย Flipgrid และสร้างพร้อมแชร์เกมด้วย Kahoot ได้อย่างง่ายดาย

ยุคปัจจุบันเรามีชีวิตอยู่ในช่วงเวลาที่ต้องปรับตัว และก้าวแห่งการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ด้วยเทคโนโลยีใหม่ด้านการศึกษา สามารถนำมาประยุกต์ใช้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพใช้กับการเรียนการสอนและนักเรียนนักศึกษาในวันนี้ในการสร้างโลกแห่งอนาคต ประสบการณ์ชั้นเรียนรูปแบบใหม่ในทีมไม่เพียงแต่ช่วยให้ครูสามารถจัดการลำดับงานประจำวันได้ง่ายกว่าที่เคยเท่านั้น แต่ยังช่วยให้นักเรียนนักศึกษาพัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกันเป็นทีมที่พวกเขาต้องการเพื่อที่ให้สะดวกรวดเร็วในการทำงาน ทุกโปรแกรมที่กล่าวมานั้นครูผู้สอนสามารถนำเครื่องมือเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในยุควิถีใหม่นี้เพื่อให้การจัดการเรียนการดำเนินไปได้ในยุคนี้

ข้อดี-ข้อเสียของการบริการ Office 365 [2]

ลำดับ	ข้อดีของการบริการ Office 365	ข้อเสียของการบริการ Office 365
1	มีโปรแกรม Microsoft Office ติดตัวไปตลอดเวลา	ค่าใช้จ่ายเป็นรายเดือน
2	มีพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูลขนาดใหญ่ที่ชื่อว่าOneDrive	มีข้อจำกัดในการใช้งานบ้าง เมื่อเทียบการใช้งานบนคอมพิวเตอร์ (ความสามารถบางอย่างอาจหายไป)
3	ระบบอีเมลที่มีความเสถียรสูงมาก ที่ชื่อว่า Microsoft Exchange	ความเร็วในการใช้งานอาจลดลงไปบ้าง
4	โปรแกรมอัพเดทตลอดเวลา ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องติดตั้งแต่อย่างใด เพราะทุกอย่างจะทำจากส่วนกลาง	มีการอัพเดทโปรแกรมค่อนข้างบ่อย อาจทำให้ผู้ใช้งานสับสนบ้าง
5	ลดปัญหาคอมพิวเตอร์มีปัญหา ไม่ว่าจะเป็นฮาร์ดดิกส์เสีย คอมพิวเตอร์ติดไวรัส	
6	รองรับการทำงานร่วมกันหลายคนในงานเดียวกัน (ไฟล์เดียวกัน) ผ่านการแชร์ไฟล์บน OneDrive	
7	รองรับการใช้งานอีเมลทั้งใน Desktop PC และ Smartphone	
8	สามารถใช้งานได้ทุกที่ทุกเวลา เพียงแค่เชื่อมต่ออินเตอร์เน็ต	
9	มีระบบรักษาความปลอดภัยสูงมาก	
10	มีระบบสำรองข้อมูลให้อัตโนมัติ	
11	ได้ใช้โปรแกรมใหม่ๆฟรี (กรณี Microsoft มีการพัฒนาเพิ่ม)	

บทสรุป

ไวรัสโควิด-19 ได้เข้ามาเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตในหลากหลายมิติของคนทั่วโลก ตั้งแต่การทำงานและการศึกษาเองก็จะต้องเผชิญกับภาวะของการปรับตัวครั้งใหญ่เช่นเดียวกัน และการเรียนรู้แบบออนไลน์กำลังจะกลายเป็นความปกติใหม่ของการศึกษาทั่วโลกไปแล้ว และการเรียนรู้วิถีใหม่นี้ยังมีอีกหลายมิติให้เราต้องทำความเข้าใจ การสอนออนไลน์จะถูกยกระดับขึ้นมาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญของการเรียนรู้ที่คุณครู ผู้เรียน และผู้ปกครองจะต้องปรับตัวไปพร้อมๆ กัน การบันทึกวิดีโอ เรียนผ่านเว็บไซต์ Classroom หรือการสอนแบบ Live เพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากที่บ้าน จะเป็นอีกหนึ่งทางออกสำคัญของสถานการณ์ โดยนายณรงค์ แผ้วพลสง เลขาธิการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กล่าวว่า มีการเตรียมความพร้อมการจัดการเรียนของสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ผ่านโปรแกรมฟรีที่ให้บริการ เช่น Zoom, Microsoft Team ซึ่งสถานศึกษาอาชีวะ หลายแห่งทั้งของรัฐและเอกชน มีระบบและบทเรียนการสอนออนไลน์ที่พร้อมใช้อยู่บ้างแล้ว ก็สามารถดำเนินการต่อเนื่องได้ทันที ในยุคนี้การเตรียมความพร้อมปรับสถานศึกษา เปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ เป็นสิ่งสำคัญ ครูผู้สอนควรควรศึกษาและประยุกต์ใช้เครื่องมือฟรีที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ เครื่องมือเพื่อการศึกษาที่ทุกคนมีอยู่แล้วในมือคือ office365 ที่จะช่วยครูในการจัดการเรียน

การสอนออนไลน์ดังนี้ 1.MicrosoftWord คือ โปรแกรมสร้างเอกสาร 2.MicrosoftExcel คือ โปรแกรมทางด้านตารางคำนวณ การวิเคราะห์ การออกรายงานในรูปแบบตารางและกราฟ 3.MicrosoftPowerPoint คือ โปรแกรมสร้างงานนำเสนอข้อมูล 4. MicrosoftTeam คือ เครื่องมือที่ถูกออกแบบมาเพื่อเป็นสื่อกลางในการทำงานในด้านต่างๆ เช่น ห้องเรียนออนไลน์ การติดต่อสื่อสาร การนัดหมาย การประชุม การประกาศและติดตาม ข่าวสาร การติดตามงานหรือโครงการต่างๆ 5.OneNote คือ สมุดบันทึกดิจิทัล 6.Calendar คือ บริการปฏิทินแบบออนไลน์ซึ่งทำให้คุณสามารถเก็บข้อมูลเหตุการณ์ต่างๆ 7.OneDrive คือ พื้นที่เก็บข้อมูลส่วนตัวออนไลน์ เพื่อบันทึกเอกสาร รูปถ่าย และไฟล์อื่นๆ ในระบบคลาวด์ แชร์กับเพื่อน 8.Sway คือ เครื่องมือสร้างเว็บเพื่อการเรียนรู้ ePortfolio แฟ้มสะสมงานออนไลน์ 9.Skype มีหน้าที่ ใช้ติดต่อสื่อสารกันระหว่างผ่านอินเทอร์เน็ตด้วยข้อความ พร้อมเสียง และภาพจากกล้อง Webcam โดยจะเป็นการสื่อสารกันแบบ Real Time 10.MicrosoftForm คือ เครื่องมือสร้างแบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบสอบถาม 11.Stream คือ เป็นบริการวิดีโอที่มีความปลอดภัยเพื่อให้คุณสามารถจัดการบุคคลที่ดูเนื้อหาวิดีโอ เครื่องมือที่กล่าวนี้สามารถประยุกต์ใช้งานร่วมกันในห้องเรียนออนไลน์Teamและใช้ในการจัดการเรียนการสอนในยุคนี้ได้อย่างลงตัวเลยทีเดียว

เอกสารอ้างอิง

[1] ณรงค์ แผ้วพลสง. (2563). (ออนไลน์). **อาชีวศึกษาพร้อมสอนออนไลน์ทั่วประเทศ เตรียมจัดการศึกษา 4 รูปแบบรับเปิดเทอม**.(สืบค้น 5 เมษายน 2564) จาก https://www.kruachieve.com/ข่าวการศึกษา/อาชีวศึกษาพร้อมสอนออนไลน์/

[2] มหาวิทยาลัยพะเยา. (2563). (ออนไลน์). **ข้อดี-ข้อเสีย ของการบริการ Office 365. (**สืบค้น 12 เมษายน 2564). จากhttps://www.up.ac.th/TH/NewsReadBlog2.aspx?itemID=22158.

[3] สมพร ปานดำ. (2563). (ออนไลน์). **พลิกวิกฤตสู่โอกาสของอาชีวศึกษาไทยบนความปกติใหม่.** (สืบค้น 12 เมษายน 2564). จาก https://bit.ly/3mKJ3tm.

[4] สำนักบริการคอมพิวเตอร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. (2563). (ออนไลน์). **แนะนำเครื่องมือเพื่อการเรียนการสอนระยะไกล และการทำงานจากบ้าน**. (สืบค้น 10 เมษายน 2564). จาก https://csc.kmitl .ac.th/cscweb-1/archives/12635.

[5] อักษรเจริญทัศน์(อจท). (2563). (ออนไลน์). **การเรียนรู้ใหม่ ในวิถี New Normal.** (สืบค้น 13 เมษายน 2564). จาก https://www.aksorn.com/new-normal-1.

[6] อักษรเจริญทัศน์. (2563). (ออนไลน์). **การศึกษายุคใหม่ การสอนออนไลน์ในภาวะหลัง Covid-19.** (สืบค้น 13 เมษายน 2564). จาก https://www.aksorn.com/online-learning-1.

[7] Aware. (2563). (ออนไลน์).**Microsoft Office 365.**(สืบค้น 12 เมษายน 2564). จาก https://www.aware.co.th/office-365-%E0%B8A3/.

[8] Saranitus. (2559). (ออนไลน์).**Office365Education**.(สืบค้น 12 เมษายน 2564). จาก https://www.saranitus.com/2015/03/how-to-sign-up-for-office-365-education.html.